

B.A. Semester - 5 (Remedial) (CBCS) Examination**March/April-2024 (NEW COURSE)****SAN P15 Sanskrit Language and Literature -1(Core -15)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ફકરાનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- Que-1 (A) Translate any two of the following passages. (08)
- (૧) અપરિણામોપશમો દારુણો લક્ષ્મીમદઃ । કષ્ટમનન્જનવર્તિસાધ્યમપરમ્ એશ્વર્યતિમિશન્ધત્વમ્
અશિશિરોપચારહાર્યોઽતિતીવ્રઃ દર્પદાહજ્વરોપમા । સતતમભૂલમન્ત્રગમ્યઃ વિષમો
વિષયવિષાસ્વાદમોહઃ । નિત્યસ્નાનશૌચવાધ્યઃ બલવાન્ રાગમલવલેપઃ । અજસ્રમક્ષપાવસાનપ્રબોધા
ઘોરા ચ રાજ્યસુખ-સન્નિપાતનિદ્રા ભવતિ, ઇત્યતઃ વિસ્તરેણભિધીયસે ।
- (૨) ન પરિચયં રક્ષતિ । નાભિજનમિક્ષતે । ન રુપમાલોકયતે । ન કુલક્રમમનુવર્તતે । ન શીલં પશ્યતિ
। ન વૈદગ્ધ્યં ગણયતિ । ન શ્રુતમાકર્ણયતિ । ન ધર્મમનુરુદ્ધયતે । ન ત્યાગમાહીયતે । ન વિશેષજ્ઞતાં
વિચારયતિ । નાચારં પાલયતિ । ન સત્યમનુંબુદ્ધયતે । ન લક્ષણં પ્રમાણીકરોતિ । ગન્ધર્વનગરલેખે
પશ્યત એવ નશ્યતિ । અદ્યાપ્યારુઠમન્દશ્યપરિવર્તાવર્તભ્રાન્તિજનિત સંસ્કારેવ પરિભ્રમતિ ।
- (૩) ગુરુવચનમમલમપિ સલિલમિવ મહદુપજનયતિ શ્રવણસ્થિતં શૂલમભવ્યસ્ય । ઇતરસ્ય તુ કરિણ
ઇવ શઙ્કરવાહરણમાનનશોમા સમુદયમધિકતર ભુપજનયતિ । હરિત ચ સફલં
અતિમલિનમ્પ્યન્ધકારમિવ દોષજાતં પ્રદોષસમયનિશાકર ઇવ ।
- (૪) અપરે તુ સ્વાર્થનિષ્પાદનપરૈર્ધનપિશિતગ્રાસગૃધૈ-રાસ્થાનનલિનીબકૈધૂતં વિનોદઇતિ પરદારાભિગમનં
વૈદગ્ધ્યમિતિ મૃગયા શ્રમ ઇતિ પાનં વિલાસ ઇતિ પ્રમતતા શૌર્યમિતિ સ્વદારપરિત્યાગો વ્યસનિતેતિ
ગુરુવચનાવધીરણમપરપ્રણેયત્વમિત્યજિતભૃત્યતા સુખોપસેવ્યત્વમિતિ નૃત્યગીતવાદ્યવેશ્યાભિસક્તી
રસિકતેતિ મહાપરાધાવકર્ણનં મહાનુભાવતેતિ ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- Que-1 (B) Explain with reference to context any two of the following. (06)
- (૧) યૌવનારમ્ભે ચ પ્રાયઃ શાસ્ત્રજલપ્રક્ષાલનનિર્મલાપિ કાલુષ્યમુપયાતિ બુદ્ધિઃ ।
- (૨) ચન્દનપ્રભવો ન દહતિ કિમનલઃ ।
- (૩) ગઙ્ગેવ વસુજનન્યપિ તરડગબુદબુદચચ્ચલા ।
- (૪) આરૂઢપ્રતાપો હિ રાજા ત્રૈલોક્યદર્શીવ સિદ્ધાદેશો ભવતિ ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચે આપેલા પત્રના વિષયને અનુલક્ષીને સંસ્કૃતમાં પત્ર લખો. (કોઈપણ એક) (૧૪)
- Que-2 Write letter in sanskrit on any one the following subjects. (14)
- (૧) વિદ્યાર્થી ગૌતમઃ આત્મનઃ અધ્યાપકાય અગ્રે કિં પઠિતવ્યમ્ ઇતિ પત્ર દ્વારા પૂછતિ ।
- (૨) દેવદત્તઃ સોમનાથસ્ય સંસ્કૃતવિદ્યાલયે તૃતીય વર્ષ વિનયને પઠતિ । સઃ સ્વસ્ય પિતરં ધનપત્રાણિ
પ્રેષયિતું પત્રં લિખતિ તસ્ય પિતા પુષ્કરતીર્થ નિવસતિ ।
- પ્રશ્ન-૩ બાણભટ્ટની કાવ્યશૈલી પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-3 Write a detailed note on poetic style of बाणभट्टः (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૩ શુકનાસોપદેશનું રસદર્શન કરો.
- Que-3 Appreciate critically on શુકનાસોપદેશ.
- પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો. (૧૪)
- Que-4 Write an Essay in Sanskrit an any one of the following: (14)
- (૧) વિદ્યાધનં સર્વધનંપ્રધાનમ્ । (૩) ગીતા સુગીતા કર્તવ્યા ।
- (૨) ધન-મહિમા । (૪) સત્યાન્નાસ્તિ પરોધર્મઃ ।
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદને લક્ષણ-ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૧૪)
- Que-5 Define any two छन्दः with लक्षणः and example. (14)
- (૧) વસંતતિલકા । (૩) દ્રુતવિલમ્બિત ।
- (૨) માલિની । (૪) ઉપજાતિ ।
